

Kort geding om afschaffing ozb

Gemeenten dagen staat voor rechter

De civiele rechter moet het conflict beslechten tussen gemeenten en rijk over de afschaffing van de onroerendezaakbelasting (ozb). De nieuwe wet zou strijdig zijn met internationale regelgeving.

Het is de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) die deze opmerkelijke juridische stap zet. Een dergelijke procedure heeft de VNG nog nooit gevoerd tegen de staat. De leden riepen het bestuur tijdens een buitengewone ledenvergadering bij resolutie op om de gang naar de civiele rechter te maken in een laatste poging de forse inperking van het eigen belastinggebied af te wenden. Volgens de gemeenten is de gedeeltelijke afschaffing van de ozb, de belangrijkste eigen inkomstenbron, in strijd met het Europees Handvest voor de lokale autonomie 'en eventueel andere internationale dan wel nationale wet- en regelgeving'. De VNG wil de kwestie voorleggen aan de civiele rechter. Dat gebeurt zo gauw de Eerste Kamer zich positief uitspreekt over het inmiddels door de Tweede Kamer goedgekeurde wetsvoorstel de gebruikersheffing te laten vervallen en de hoge ozb-tarieven te maximaliseren. Een kort geding ligt volgens de koepelorganisatie van gemeenten het meest voor de hand, vanwege de spoedeisendheid van de zaak. Professor Niels Koeman van het Amsterdamse advocatenkantoor Stibbe heeft geadviseerd over de vraag op welke wijze een schending van het internationaal recht dan wel een schending van de nationale

wet- en regelgeving via een beroep op de rechter kan worden tegengegaan. Hij ziet wel juridische hindernissen, die mogelijk een succesvolle procedure in de weg staan. Welke dat zijn, wil de VNG niet zeggen. 'Wij gaan natuurlijk onze tegenstander op voorhand niet vertellen waar de zwakke plekken zitten', aldus belastingsdeskundige Robbert Verkuyl van de VNG. 'Laat ik er dit van zeggen: de juristen zijn het onderling oneens over de invloed van het verdrag op het Nederlandse rechtssysteem.'

Van de hindernissen wordt wel gewag gemaakt om gemeenten aan te geven dat de wet niet direct van tafel is. Koeman acht de gemeenten op voorhand niet kansloos, aldus de VNG. De rechter kan een wettelijke regeling die in strijd is met een rechtstreeks werkende verdragsbepaling buiten werking stellen. Bij een beroep op de onrechtmatigheid van de voorgestelde wetswijziging wegens strijd met het Handvest, moet eerst worden getoetst of aan de relevante bepalingen van het Handvest rechtstreekse werking wordt toegekend. Als rechtstreekse werking wordt aangenomen, is bovendien van belang of de voorgestelde wetswijziging met het Europees Handvest in strijd is. Dit laatste is al van verschillende zijden gesteld. De Eerste Kamer behandelt het wetsvoorstel deze week voor het eerst. Naar verwachting reageert het kabinet snel op de schriftelijke en mondelinge inbreng van de senatoren, zodat de plenaire behandeling nog in de eerste weken van december kan plaats hebben. (HBe)



Foto: Jan Lankveld

Harrie Aardema

Managers moeten 'uit hun hok' komen en de leiding weer overnemen van 'het systeem'. Harrie Aardema, organisatieadviseur bij BMC, bepleit dat volgende week vrijdag als bijzonder hoogleraar Publiek Management aan de Open Universiteit in zijn oratie.

Uit uw onderzoek blijkt dat publieke managers vrij negatief zijn over de cultuur van hun organisatie en vrij positief over hun eigen competenties. Wat betekent dat?

'Ze zien blijkbaar niet dat als de cultuur niet deugt, zij dat zelf voor een groot deel veroorzaken.'

De manager moet volgens u 'uit zijn hok' komen.

'Zich dus niet van negen tot vijf druk-druk-druk laten opsluiten door de secretaresse of op de hei een nieuwe organisatie bedenken, maar contact maken met wat er maatschappelijk en op de werkvloer leeft. Maatregelen nemen waar het nodig is en stimuleren wat goed gaat en wat mensen enthousiast maakt, in plaats van top down steeds nieuwe veranderingen opleggen.'

Managers moeten toch hun budgettaire doelstellingen halen?

'Ja, maar niet ten koste van wat maatschappelijk nodig is. Ik denk dat we op een omslagpunt zitten. Je ziet een vrij massale beweging die zoekt naar resultaat en zingeving. Dat is een reactie op de bedrijfsmatige idealen van de afgelopen jaren.'

Is het geen onmogelijke opgave? De manager is juist geselecteerd om in het systeem te functioneren.

'Dat klopt. Maar managers willen meestal maar wat graag uit de rol stappen van slachtoffer van het systeem dat ze zelf in stand houden. Ze weten alleen niet goed hoe en durven vaak niet. Want daarvoor is het nodig dat ze hun eigen overlevingsmechanismen onderkennen en die veranderen, in plaats van anderen te veranderen.'

U predikt de opstand van de managers tegen het systeem?

'Inderdaad. Het wordt tijd dat managers zelf weer leiding gaan geven. Een zeker herstel van de hiërarchie is nodig om overheidsorganisaties beter te kunnen runnen.'

Pardon?

'De paradox is dat er diep in de grotere overheidsorganisaties hiërarchie noch sturing is omdat er op managementniveau te zwaar op sturing wordt ingezet. Dat gebeurt door centrale regels en die gaan over de hoofden van mensen heen. Het gevolg is dat specialisten op hun terrein, met grote nauwgezetheid bepalen wat in hun ogen nodig is. En dus maken professionals van bijvoorbeeld departementen met specialisten in hun netwerken nog meer gedetailleerde regels voor bedrijven en lagere overheden. Die specialistische netwerken worden onvoldoende aangestuurd. Er is een kloof tussen het management en wat er diep in en buiten de organisatie gebeurt. Dat heeft grote maatschappelijke consequenties.' (HBo)

i.m.



BINNEN
24 UUR
DE JUISTE
M/V

INTERIM-
MANAGEMENT

